

ЈЗУ УНИВЕРЗИТЕТСКА КЛИНИКА ЗА
ИНФЕКТИВНИ БОЛЕСТИ И ФЕБРИЛНИ
СОСТОЈБИ

Ул. Мајка Тереза бр. 17, 1000 Скопје

Тел/факс: 02 322 8224

Email: info@infektivnaklinika.mk

Јавна здравствена установа
УНИВЕРЗИТЕТСКА КЛИНИКА ЗА ИНФЕКТИВНИ
БОЛЕСТИ И ФЕБРИЛНИ СОСТОЈБИ 1

Бр. 0202-171/4
21.06. 2019 год.

СКОПЈЕ

*ПЛАН И ПРОГРАМА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК НА
ЈЗУ УК за инфективни болести и фебрилни состојби*

ВОВЕД

Планот за управување со ризик на ЈЗУ УК за инфективни болести и фебрилни осотојби од 2019 година ги содржи и мерките и активностите кои раководството, односно болницата ќе ги превземе за да се справи со потенцијалните ризици оваа година.

На почетокот се објаснети дефинициите за ризик и потенцијалните ризици кои се истакнати и во Стратегијата за управување со ризик за 2019 година.

Ризик е можност, поголема или помала, некој да биде повреден како резултат на некоја опасност.

Дефиниции за ризик

1. Веројатноста или можноста да се случи нешто опасно, да дојде до некоја загуба, повреда или некои други неповолни последици.
2. Веројатноста дека ќе се појави некое неповолно случување во одреден временски период или резултати на некој одреден предизвик за кој има можност за постоење на повеќе од еден исход.

УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК

Дефиниции за управување со ризик

1. Дисциплина која се однесува на обезбедување и контрола на квалитет, која вклучува активности кои имаат за цел да ги сведуваат на минимум неповолните ефекти од загубите по човечките, физичките и финансиските ресурси.
2. Управувањето со ризик во контекст на здравствената заштита ги опфаќа клиничките и неклиничките служби. Станува збор за внимателно планирање, како би се утврдило постоењето на различни ризици кои се нераздвојни од процесот на пружање на здравствена заштита.

Потенцијални ризици:

- Пожар.
- Земјотреси.
- Поплави.
- Екстремно ниски и високи температури.
- Екстремно големи атмосферски талози.

- Масовни сообраќајни незгоди.
- Масовни техничко-технолошки хаварии.
- Евентуални воени конфликти.
- Епидемии.
- Масовни труења.
- Престанок на снабдување со електрична енергија.
- Здравје и безбедност на работа.
- Снабдување со нафта и дефект на котелот.
- Кражба, вандализам, можни закани на персоналот.
- Персонал кој работи нешто за што не е стручен.
- Давање на доверливи информации.
- Неупотреблива кујна.
- Дефект на телефонската линија.
- Дефект на најважната опрема.
- Штетни супстанции.
- Дефект на комјутерскиот систем.
- Отпад.
- Болничка инфекција.

Географска положба на болницата

ЈЗУ УК за инфективни болести и фебрили состојби е лоцирана во централното градско подрачје на Скопје. Лоцирана е во непосредна близина на центарот на градот, со адекватен пристап на пациентите. Клиниката е изградена како четирикатен објект со корисна болничка површина од 6.481m².

Деловните простории на клиниката се лоцирани на бул.Водњанска бр.17 Општина центар, Скопје. Поставеноста на деловните простории во однос на територијата која ја зафаќа општина центар е северно од општинските простории, додека во однос на град Скопје северозападно од централното градско подрачје. До деловните простории може да се пристигне од бул.Водњанска, а потоа по сервисните улици во Клинички центар Мајка Тереза. Ширината и проодноста не претходно наведените булевар и сервисни улици е добра со што се овозможува брзо и непрешено пристигнување и интервенција на противпожарна единица или итна медицинска помош.

Комплексот на болницата е лоциран на рамен терен со приближно иста кота на надморска височина на сите точки. Гледано од поширок аспект комплексот е сместен во Скопската котлина.

Организациона, функционална и просторна поставеност на болницата

ЈЗУ УК за инфективни болести и фебрили состојби е јавна здравствена установа која преку своите организациони единици-служби, пружа континуирана здравствена заштита на населението на ниво на терциерна здравствена заштита.

Клиниката за инфективни болести е вравна медицинска установа која обезбедува високо стручна и квалитетна здравствена заштита и третман на пациенти според воспоставени стандарди и доктринарни ставови. Големиот број на пациенти, достапните дијагностички и терапевтски можности се одраз на успехот и квалитетот на здравствените услуги што ги дава клиниката, но и предизвик за континуирано понатамошно унапредување. Следењето и применувањето на сите нови методи процедури во медицината, континуираната стручна едукација на вработените, како и следењето и набавката на нова технолошки најсовремена медицинска апаратура и опрема претставува императив за одржување на постоечкиот изграден рејтинг на установата.

Организацијата на работата на УК за инфективни болести и фебрили состојби се заснова врз начелата на достапност, рационалност и континуираност на здравствената заштита, како и врз современите и потврдените достигнувања на медицинската и другите науки.

За остварување на целите од претходниот став, работата во клиниката се организира во организациони единици кои претставуваат организациско-техничка целина во процесот на работата и тоа:

- поликлиничко амбулантски единици,
- болничка единица(стационар),
- техничко административна единица.

А) Поликлиника

Поликлиничко амбулантскиот дел се состои од приемен дел, чекална, две консултативно специјалистички амбуланти и шест субспецијалистички амбуланти, а опфаќа и кабинетска работа

Консултативно специјалистички и субспецијалистички амбуланти:

- Консултативна специјалистичка амбуланта за акутни и хронични инфективни болести
- Приемен-тријажен отсек и отсек за вакцино-профилактика
- Консултативно субспецијалистичка амбуланта
- Консултативно субспецијалистичка амбуланта и дневна болница за болни со ХИВ /Сида и имунодефициентни состојби

- Консултативна специјалистичко-субспецијалистичка амбуланта за невроинфекции со дневна болница
- Консултативна субспецијалистичка амбуланта и дневна болница за црнодробни заболувања
- Консултативна субспецијалистичка амбуланта за цревни инфекции и зооантропонози со дневна болница
- Консултативна субспецијалистичка амбуланта за респираторни, исипни и трансмисивни инфекции и инфекции кај трудници со дневна болница.

Кабинетска работа:

- кабинет за психосоцијална поддршка на луѓе кои живеат со ХИВ/СИДА
- кабинет за доброволно доверливо советување и тестирање на ХИВ
- кабинет за морфолошка проценка на црнодробните заболувања
- кабинет за паразитарна цревна дијагностика и проценка на метаболните нарушувања
- кабинет за ендоскопија
- кабинет за етиолошка дијагностика и инхалациона терапија на респираторните заболувања
- ЕКГ кабинет
- ЕХО кабинет

Стационар:

Болничкиот дел на клиниката располага со 65 болнички соби, со капацитет од 129 болнички кревети. Сите соби имаат природна светлина и се опремени со посебен тоалет и туш кабина.

Стационарниот дел на клиниката е сместен на четири ката, поделен според патологија на оддели. Со одделите раководат шефовите на оддели, при што на секој оддел има по два лекари на отсек.

- Оддел за вирусни менингоенцефалитиси и паралитична болест
- Оддел за бактериски инфективни болести на ЦНС
- Оддел за вирусни хепатити
- Оддел за ХИВ/Сида и останати имунодефициентни состојби
- Оддел за фебрилен инфективен иктер
- Оддел за цревни инфективни болести
- Оддел за зооантропонози, тропски болести и нејасни фебрилни состојби
- Оддел за респираторни инфективни болести
- Оддел за исипни инфективни болести
- Оддел за ургентна инфектологиј и интензивна нега
- Оддел за специјалистичко-субспецијалистичка амбуланта
- Оддел за лабораториска и етиолошка дијагностика.

Внатрешниот простор физички е поделен и организиран на работни делови според потребата и редоследот на работните постапки.

Административно -техничка стручна единица

-сектор за економско,финансиско и книговодствено работење

-сектор за општо правно и кадрово работење

-сектор за општо технички работи

Во ЈЗУ УК за инфективни болести во редовен работен однос се вработени вкупно 165 лица и таа бројка периодично варира за по неколку лица поради природен одлив,од кои 110 медицински персонал и 55 немедицински персонал.

МЕРКИ

Мерки кои ЈЗУ УК за инфективни болести ги превзема во однос на потенцијалните ризици:

- При масовни несреќи и несреќни случаи (земјотреси, поплави, епидемии и сл.) се активира Планот за постапување при масовни несреќи и несреќни случаи на ЈЗУ УК за инфективни болести.
- Заради заштита од пожар се почитуваат:
 - План за заштита од пожар.
 - Правилник за заштита од пожар.
- Доколку се случи престанок на снабдување со електрична енергија обезбедени се:
 - Агрегати; (да се дополни за колку време се вклучуваат и кој дел од клиниката го покриваат или клиниката цела, исто потребно да имаат процедура за одржување на агрегати,проверка на нивна исправност и лица одговорни за истите)
 - Лифтовите се приклучени на агрегатите.
- Во однос на Здравје и безбедност на работа обезбедена е:
 - Програма за заштита на здравјето и заштита на работа на вработените (Акт за проценка на ризик на работно место).

- Греењето во ЈЗУ УК клиника за инфективни болести и фебрилни состојби е:
 - Централно градско греење
- Снабдувањето со вода во ЈЗУ УК за инфективни болести обезбедено е со:
 - Градски водовод
- За спречување на кражба, вандализам, можни закани на персоналот обезбедени се:
 - Редовна соработка со Министерството за внатрешни работи.
 - Видео надзор на сите влезови и излези на објектите во болницата.
 - Систем на ноќно надгледување (портири и чувари-пожарникари).
 - Надворешно осветлување.
- За да нема вработувања на персонал кој не е стручен:
 - Преглед при вработување.
 - Планови за индивидуална обука и развој.
 - Годишно оценување.
 - Стандарди за клиничка пракса.
 - Водичи за клиничка пракса.
 - Набавка на соодветна клиничка опрема.
- При давање на доверливи информации се почитуваат:
 - Политики на клиниката.
 - Процедура за давање и објавување на значајни информации за установата и информации од јавно значење.
- За непречено функционирање на кујната се почитуваат:
 - Процедури кои се наменети за работата во кујна.
- За непречена телефонска комуникација обезбедени се:

- Статична телефонска линија.
- Мобилна телефонија.
- Доколку се случи дефект на најважната опрема се спроведува/обезбедува:
 - Процедурата за редовно одржување на опремата.
 - Процедурата за пријавување на дефект.
 - Резервна опрема.
 - Договори за сервисирање.
- Доколку се случи дефект на компјутерскиот систем се спроведуваат:
 - Договори за одржување на службата.
 - Процедура за правење на back up копија на податочни електронски бази како резервен запис од работата на информациониот систем
 - Процедура за пријавување и отстранување на застој во работата на информациониот систем.
- Во однос со управувањето со отпад се спроведува:
 - Планот за управување со отпад и
 - Процедурите за управување со отпад.

Во Планот за управување со ризик посебен акцент е ставен на превентивата од заразни болести.

Превентива од заразни болести

Ваквата превентива ќе биде успешна ако ги имаме предвид овие сознанија врз основа на кои ќе имаме правилен пристап и одбрана од овие ризици, а тоа се овие главни сознанија и докази.

Заразна болест е заболување предизвикано од биолошки агенси (бактерии, вируси, паразити, габи) или нивни токсини кое може на директен или индиректен начин да се пренесе на луѓето;

Сомневање за заразна болест е состојба кога лицето има симптоми кои сугерираат на одредено заразно заболување;

Инфекција е навлегување на биолошки агенс во организмот на човекот и негово размножување и одржување;

"Епидемија" е пораст на заболувања од одредена заразна болест кој по време и место го надминува вообичаениот број на случаи во претходниот период, како и невообичаено зголемување на бројот на заболелите со компликации или смртен исход;

"Носителство" е состојба кога лице излучува патогени агенси и може да биде извор на зараза, иако лицето не е болно;

"Интрахоспитална (нозокомијална) инфекција" е инфекција за која заразувањето временски се врзува со третман и со престој во здравствени установи;

"Скрининг испитување" е епидемиолошки метод за согледување на моменталната состојба кај населението во однос на некое заразно заболување, причинител на одредено заразно заболување, имун одговор и слично, со користење на одреден примерок;

"Зооноза" е заболување кај животните од кое може да заболи и човек и

"Карантин" е изолација што се состои од ограничување на движењето на болни или на сомнително болни или на контакти со болни од одредени болести со висок ризик, во наменски простории каде што ризикот од ширење на инфекциите е намален на најниска можност, во присуство на персонал кој користи соодветни заштитни средства и со посебен режим на движење и однесување.

Клиниката во рамките на своите надлежности и права и обврски, има должност да соработува и да разменува информации за спроведувањето на мерките за спречување на појавата, раното откривање, спречување на ширењето и сузбивањето на заразните болести и на инфекциите.

Заштитата од заразни болести се остварува преку планирање, организирање, постојано следење на епидемиолошката состојба и спроведување на мерките пропишани со закон, како и на надзор и контрола над спроведените мерки.

Спроведувањето на мерките за заштита од заразните болести имаат приоритет во однос на спроведувањето на другите мерки за здравствена заштита, како и во однос на обезбедувањето на материјални и други средства.

Мерките за заштита од заразни болести непосредно ги спроведуваат здравствената установа и здравствените работници, при што применуваат методи и средства согласно со најновите научно-медицински достигнувања, со законот за здравствената заштита.

Мерки за спречување и сузбивање на заразни болести

Заштитата на населението од заразни болести опфаќа општи и посебни мерки за спречување на појавата, раното откривање, спречувањето на ширење и сузбивањето на заразните болести и на инфекциите.

Општи мерки кои се спроведуваат за заштита од заразни болести се:

- 1) обезбедување безбедна вода за пиење и контрола над исправноста на водата и објектите за водоснабдување;
- 2) обезбедување санитарно- хигиенски и други услови во производството, подготвувањето, чувањето и прометот на храната;
- 3) отстранување на отпадни води и друг тврд и течен отпад на начин кој ќе оневозможи загадување на човековата околина (вода, земјиште, воздух);
- 4) вршење на превентивна дезинфекција, дезинсекција, дератизација, и други хигиенско-технички мерки на болничките простории и околната површина во кругот;
- 5) обезбедување санитарно- технички и хигиенски услови во јавни училишни и предучилишни установи, при систематски прегледи и превентиви;
- 6) обезбедување хигиенски исправна вода во тоалетите и просториите за чистење на облеката и униформите од вработените по сите одделенија и служби;
- 7) обезбедување на превентивно - промотивни активности за унапредување на здравјето на населението;

Посебни мерки за заштита на вработените и пациентите од заразни болести се:

- 1) откривање на извори на зараза (заболени или носители) и поставување на етиолошка дијагноза;
- 2) пријавување на заразните болести;
- 3) епидемиолошки истражувања;
- 4) изолација, здравствен надзор, карантин, превози задолжително лекување;
- 5) имунопрофилакса и хемиопрофилакса;
- 6) дезинфекција, дезинсекција и дератизација;
- 7) спроведување на здравствено- хигиенски прегледи;
- 8) следење на интрахоспиталните инфекции и преземање мерки за нивно превенирање и

9) здравствена едукација на персоналот од сервисните служби како техничка служба, вработените во управата и хигиеничарките и сервиските.

Откривање и пријавување на заразните болести и нивните причинители

Секој лекар кој врз основа на клинички и епидемиолошки податоци ќе открие или ќе се посомнева на заразно заболување, должен е веднаш да ги преземе мерките пропишани со овој закон, а со цел да се спречи натамошното ширење на заразата.

Во случаите кога лекарот ќе постави клиничка дијагноза или ќе се посомнева дека лицето има заразно заболување треба да го потврди заболувањето врз основа на микробиолошко испитување и согласно со критериумите за дефиниција на случај.

Микробиолошко испитување на причинителите на заразни болести се врши и во случај на појава или опасност од појава на епидемија на заразна болест.

Микробиолошки испитувања можат да вршат само микробиолошки лаборатории кои се овластени од министерот и акредитирани согласно со прописите за акредитација.

Кои се болестите кои треба да се пријават:

Лекарот е должен веднаш по поставувањето на клиничка дијагноза до надлежниот центар за јавно здравје да пријави заболување или смрт од следниве заразни болести:

- 1) антракс (Антракс);
- 2) бактериски елиментарни инфекции и интоксикации (Тохиинфекцио алиментарис);
- 3) бруцелоза (Вруцеллесис);
- 4) беснило (Рабиес);
- 4-а) бактериски менингити (Бацтериал менингитис);
- 5) синдром на стекнат имунодефицит (СИДА);
- 6) ботулизам (Вотулисмуs);
- 7) вирусен хепатитис А (Нератитис вирусa А);
- 8) вирусен хепатитис Б (Нератитис вирусa В);
- 9) вирусен хепатитис Ц (Нератитис вирусa С);
- 10) други вирусни хепатитиси - (Нератитис вирусa);
- 11) вирусни хепатитиси - (Нератитис вирусa);

- 12) вирусен енцефалит (Епсерхалитис вирусa);
- 13) вирусни менингитиси (Менингитис вирусa);
- 13-а) дамчест тифус (Тспхус еџантематичус);
- 14) голема кашлица (Пертуссис);
- 14-а) големи сипаници (Вариола);
- 15) гонореја (Гоноррхоа);
- 16) грип (Инфлуенза);
- 17) детска парализа (Полсомиелитис);
- 18) дифтерија (Дифтериа);
- 19) ентероколитис (Ентероколитис);
- 19-а) жолта треска (Селлоњ февер);
- 20) ехинококоза (Ецхиноцоцосис);
- 21) заушки (Паротитис);
- 21-а) инфекции со хамопхилиус инфлуенза тип Б;
- 21-б) инфекции со кламидија;
- 21-в) инфекции предизвикани од Е коли;
- 21-г) јерсиниоза (Серсиниосис);
- 21-д) Љ треска (Љ февер);
- 22) инфективна мононуклеоза (Мононуцлеосис инфектива);
- 23) колера (Схолега);
- 23-а) кампилобактериоза (Цампслобацтериосис);
- 23-б) криптоспоридиоза (Црсптоспоридиосис);
- 24) лајм борелиоза (Лутне ворелиосис);
- 25) лајшманиоза (Леисхманиосис);
- 26) легионерска болест (Легионеллосис);

- 27) лептоспирози (Leptospirosis);
- 27-а) листериоза (Listeriosis);
- 28) маларија (Malaria);
- 29) мали сипаници (Mogbili);
- 30) менингококна болест (Meningitis epidemica);
- 31) овчи сипаници (Varicella);
- 32) прионски болести (Prion diseases);
- 32-а) пнеумнококни инфекции;
- 32-б) пријавување на акутна флацидна парализа (АФП);
- 33) салмонелози (Salmonellosis);
- 33-а) сарс (тежок (остер) акутен респираторен синдром);
- 34) сифилис (Syphilis);
- 35) скарлатина (Scarlatina);
- 36) тетанус (Tetanus);
- 37) тифус и паратифуси (Typhus abdominalis Paratyphus);
- 38) токсоплазмоза (Toxoplasmosis);
- 39) трихинелоза (Trichinellosis);
- 40) туберкулоза (Tuberculosis);
- 41) туларемија (Typhoid fever);
- 42) хеморагична треска - Кримска (Crimean hemorrhagic fever);
- 43) хеморагична треска со бубрежен синдром (Hemorrhagic fever with renal syndrome);
- 44) други хеморагични вирусни трески (Hemorrhagic fevers);
- 45) црвенка (Rubella);
- 46) чума (Pestis);

46-а) пардијаза (Гиардиасис);

47) шигелоза (Дисентериа бациларис) и

48) шуга (Сцабиес).

Лекарот е должен да пријави и секое сомневање од следниве заразни болести:

1) дифтерија (Дифтериа);

2) менингококова болест (Менингитис епидемица);

3) вирусна хеморагична треска (Вирал хеморрагиц февер);

4) колера (Схолера);

5) чума (Пестис);

6) детска парализа (Полиомиелитис);

7) цревен тифус и паратифус (Турхус абдоминалис, Паратифус);

8) негав тифус (Турхус ехантхематицус) и

9) непозната болест.

Лекарот задолжително го пријавува и секое носителство на причинителите на следниве заразни болести:

1) цревен тифус и паратифус (Турхус абдоминалис, Паратифус);

2) вирусен хепатитис Б и Ц (Нератитис вирус В,С);

3) ХИВ инфекција (НИВ инфекцион) и

4) маларија (Маларија).

6) акутна крвава дијареја;

7) сомнение на акутни инфективни жолтици и

8) сомнение на акутни хеморагични трески.

На задолжително пријавување подлежи и:

- 1) секое епидемско јавување на заразна болест;
- 2) интрахоспитална инфекција;
- 3) поствакцинална компликација која го надминува степенот на нормална поствакцинална реакција и
- 4) секое каснување или повредување од страна на животно заболено од беснило или животно сомнително дека е заболено од беснило.

Епидемиолошки истражувања

За утврдување на изворите на зараза и патиштата на пренесување на заразните болести УК за инфективни болести и фебрилни состојби има обврска да соработува со центар за јавно здравје кои се должни да вршат епидемиолошки истражувања (епидемиолошка анкета и извидување и микробиолошка дијагностика).

Мерки за изолација, здравствен надзор, карантин, превоз и задолжително лекување

Лицата кои се заболени од заразни болести кои можат непосредно да се пренесат на други лица се изолираат во текот на лекувањето.

Во здравствената установа за лекување на заразните болести задолжително се изолираат и лицата за кои се сомнева дека боледуваат од колера, чума, вирусни хеморагични трески, детска парализа и дифтерија. За заболени од белодробна чума и вирусни хеморагични трески кои се пренесуваат од човек на човек, при лекувањето се применува мерката строга изолација (карантин).

На лица кои биле или се сомнева дека биле во контакт со болен од белодробна чума и вирусни хеморагични трески кои се пренесуваат од човек на човек, им се одредува строга изолација (карантин).

Лицата болни од заразни болести се превезуваат на начин кој оневозможува натамошно ширење на болеста.

При превозот на лица болни или сомнително болни од заразните болести се преземаат мерки за заштита на возачот и придружбата на болниот.

По превезување на болниот санитетското возило задолжително се дезинфицира.

Лицата кои се враќаат од земји каде што има чума, вирусни хеморагични трески, колера или маларија се ставаат под здравствен надзор.

Лицата кои патуваат во држави каде што постои опасност од причинител на инфекција на заразни болести се должни пред, за време на патувањето и по враќањето од тие држави да се заштитат, односно да се подложат на здравствен надзор согласно со одредбите на законот и прописите донесени врз основа на него и меѓународните здравствени правила.

Други мерки за спречување и сузбивање на болести

Закопување, ископување и пренос на телото на умрено лице од заразна болест се врши под услови и начин кои оневозможуваат ширење на заразата.

Пренос на телото на умрено лице од странство во Република Македонија може да се врши само врз основа на одобрение издадено од министерството во согласност со министерството надлежно за вршење на работите од областа на внатрешните работи.

Клиниката во случаите кога примила на задолжително лекување странски државјанин или му одредила изолација, односно спровела решение за карантин, е должна веднаш да го известува државниот орган надлежен за работите од областа на внатрешните работи.

Надзор

Надзор над примената на овие мерки врши Директорот на УК за инфективни болести и фебрилни состојби.

ПРЕПОРАКИ

Планот за управување со ризик за 2019 година има за цел да даде основни насоки за мобилизација и организација на сите достапни ресурси, со цел да се одговори на критичната состојба. Одговорноста за соодветните детали се делегираат во согласност со авторитетите назначени во "*Стратегијата за управување со ризик за 2019 година*".

При појавување на потенцијалните ризици се препорачува целосно спроведување на мерките предвидени во планот за управување со ризик. При започнување на спроведувањето на мерките се прави евалуација на евентуалните пропусти со кои сме се соочиле на терен, а не се предвидени во планот.

Дата, место

12.03.2019, Скопје

Управен одбор на ЈЗУ УК Клиника за инфективни
болести и фебрилни состојби

Претседател, Илир Демири

